

Vårtal vid Riddarhyttans Hembygds- och Intresseförenings valborgsmässofirande

Vilken ynnest att få träffas här ikväll och välkomna våren i goda grannars lag. Att precis som våra förfäder få samlas kring en värmande brasa, blicka in i elden och känna samhörighet såväl med varandra som med vårt ursprung. Jag är övertygad om att det gör oss gott, och jag är övertygad om att vi behöver det - idag mer än någonsin.

I en tid av oro och splittring, där goda nyheter tycks vara sällsynta, är det ännu viktigare att vi samlas och att vi manifesterar vår samhörighet såväl med varandra som med vår hembygd - i detta fall vårt älskade Riddarhyttan.

Ikväll är vi här för att fira Valborg och därmed våren - ljusets seger över mörkret och livets spirande återkomst - och med det hoppet om en ljusare morgondag.

Valborgsmässoafton har ju firats i Sverige åtminstone sedan medeltiden och var från början en religiös högtid. I samband med den kristna reformationen övergick Valborg istället till att bli en folklig festdag, vars firande genom åren varit omgärdat av traditioner, inte minst i studentstäderna. Sedan efterkrigstiden har firandet av Valborgsmässoafton vuxit i betydelse över hela landet - mycket tack vare alla de valborgsfiranden som arrangerats av folkrörelseorganisationerna. I dessa firanden har valborgselden varit central - en tradition som finns med oss än idag.

Idag är valborgsmässoaftons brasor främst ett sätt att hälsa den efterlängtrade våren välkommen, men även i bondesamhället markerade denna tid en växling i jordbruket till det vi kallar vårbruk och att brasor tändes kan ha att göra med att betesdjuren släpptes ut vid den här tidpunkten och skyddades mot övernaturliga väsen och rovdjur med hjälp av elden.

Just elden är ett av de mest framträdande symboliska verktygen i olika ritualer och i Norden har vi genom historien tänt eldar såväl vid påsk som vid Valborg och midsommar.

Eldens betydelse för oss i Bergslagen kan inte nog betonas. Tack vare elden har vi den rika traditionen av bergsbruk här i bygden. En tradition som format och präglat den bygd vi lever i idag.

På tal om bygd så har jag funderat mycket över vad det är som skapar en bygd, förutom just geografin. Är det känslan av tillhörighet och sammanhållning och att vi på just denna plats står stadigt i våra rötter? En plats där vi och generationer före oss haft sina

hem och inte bara en bostad? Jag tror det handlar om att känna samhörighet med och förståelse för platsens rötter, känna att man är stadigt rotad och en del av ett större sammanhang där alla invånare är lika viktiga pusselbitar som bidrar till en större helhet, och där vi tillsammans har kraften att skapa den plats där vi vill leva och verka, idag och imorgon.

En sådan samhörighet fick jag uppleva förra veckan när jag befann mig på Enterprizegalan i Fagersta, där företag baserade i Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg hyllades för sina insatser under det gångna året. I de olika priskategorierna hade totalt fem nominerade företag koppling till Skinnskattebergs kommun, varav tre hade koppling till Riddarhyttan. Fyra av de fem nominerade företagen utsågs till vinnare i sina respektive kategorier - två av dessa företag med sin bas i Riddarhyttan. Av ett hundratal personer på entreprenörsgalan var vi sju personer från Riddarhyttan, men jublet och stödet vi Riddarhyttabor gav varandra vid respektive vinst överröstade allt annat i lokalen och att Riddarhyttföretagen under galan valde att lyfta fram och hylla sin hembygd - Riddarhyttan, gjorde mig både varm och stolt. Ett värmande exempel på vår bygds kärleksfulla lokalpatriotism. Precis samma stolthet och värme känner jag nu när jag får dela den här stunden med alla er som är här ikväll.

Jag är hedrad över att få hålla årets vårtal och vill tacka RHI för förtroendet. Vi har alla våra egna vår- och Valborgsminnen och våren alltid haft en särskild plats i mitt hjärta. Några av mina starkaste barndomsminnen är förknippade med just den här tiden på året. En stor del av min skoltid spenderades i Fryxellska skolans musikklasser i Västerås och hur mysigt det än var med luciatåg och julkonserter, var det alltid speciellt att få byta ut Staffan Stalledräng och Nu tändas tusen juleljus mot Vintern rasat och Sköna maj. Jag minns vårpromenaderna med min familj längs med Svartån i Västerås, där vi tävlade om vem som fick se den första krokusen och tussilagon trotsigt kika fram under snötäcket. De blommande äppel- och körsbärsträden i min mormors trädgård ute på landet utanför Skultuna. Den tröstande Koltrasten utanför fönstret till min studentlägenhet i Uppsala, skönheten i en gräsmatta översållad av scilla och vårlök. Kanske är jag också präglad av studentåren i Uppsala när jag säger att Valborg är en av mina favorithögtider. Men för mig handlade det aldrig, olikt många studenter, om att Valborg var en tid av fest och glam. Nej - pirret i magen inför Valborg handlade om att Valborg markerade övergången från mörker till ljus och ingav hopp, när det behövdes som mest.

Personliga motgångar kan te sig på olika sätt och uppstår inte sällan när vi minst anar det. Själv fick jag uppleva det i början av april då jag drabbades av ohälsa. I två veckors tid var jag sängliggande och umgicks dag som natt med mina egna tankar. När jag framåt mitten av april började kvickna till igen och hade ork nog att se ut genom fönstret drabbades jag av en sådan glädje och sorg samtidigt. Glädje över att få hälsa våren - en

kär och saknad vän - välkommen igen men samtidigt sorg över att ha missat två av de mest intensiva och livsbejakande veckorna i naturen. Vad jag tar med mig från dessa veckor av ohälsa är tacksamhet och perspektiv - vilken ynnest det är att ha återfått hälsan och så viktigt det är att prioritera rätt. Även om vi vet det är det så lätt att glömma i vardagen när livets ekorrhjul snurrar allt snabbare.

Så låt oss gå in i våren och sommaren med en känsla av tacksamhet för allt det vackra i livet och låt oss också tillåta oss själva att känna hopp. Hur mörkt läget än är - kan vi precis som många generationer före oss alltid söka stöd, tröst och värme i varandra. Hur mörkt läget än är, kommer elden alltid värma våra kroppar. Hur mörkt läget än är så återvänder alltid våren!

Nu vill jag avsluta genom att utbringa ett fyrfaldigt leve för våren, den leve!